

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ทางสุขภาพของญาติผู้ดูแล ผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชน*

อานนท์ สังฆะพงษ์ พย.ม.**

ชนัญชิตาตุษฎี ทูลศิริ PhD***

วรรณรัตน์ ลาวัง PhD***

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ทางสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชน เขตอำเภอกันทรารมณห์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 120 ราย ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป การใช้สื่อ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และความรอบรู้ทางสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า ความรอบรู้ทางสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โดยภาพรวมอยู่ระดับไม่ดี ($M = 61.37$, $SD = 12.72$) และปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายความรอบรู้ทางสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การศึกษา ($\beta = .564$) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ($\beta = .211$) และอายุ ($\beta = -.187$) โดยสามารถร่วมกันทำนายความรอบรู้ทางสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้ร้อยละ 58.6 ($R^2 = .586$, $p < .001$) จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและบุคลากรด้านสุขภาพสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรม/ โปรแกรมเพื่อส่งเสริมให้ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังมีความรอบรู้ทางสุขภาพมากขึ้น โดยเน้นการให้ความรู้ และการสนับสนุนทางสังคม

คำสำคัญ: ความรอบรู้ทางสุขภาพ ญาติผู้ดูแล ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

*วิทยานิพนธ์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Factors Influencing Health Literacy among Family Caregivers of Chronic Disease Patients in Community*

Amon Sangkhaphong M.N.S.**

Chanandchidadussadee Toonsiri PhD***

Wannarat Lawang PhD***

Abstract

This research aimed to identify factors influencing health literacy among family caregivers of chronic disease patients in the community. One hundred and twenty family caregivers in Kanthararom district, Si Sa Ket province were recruited in the study by using the simple random technique. Research instruments were questionnaires about demographic information, media use, social support, and health literacy. Data was collected from April to May 2018. Descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis were used to analyze data.

The results revealed that health literacy among family caregivers of chronic disease patients was not at a good level ($M = 61.37$, $SD = 12.72$). The significant predictors of health literacy among family caregivers of chronic disease were education ($\beta = .564$), social support ($\beta = .211$) and age ($\beta = -.187$). These predictors could explain 58.6 % of variance in health literacy among family caregivers of chronic disease ($R^2 = .586$, $p < .001$). These findings suggest that nurses and other health care providers should apply these study results to develop interventions or programs to promote health literacy among family caregivers of chronic disease patients by focusing on education and social support.

Keywords: health literacy, family caregivers, chronic disease patients

*Thesis of Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Nursing, Burapha University

**Student of Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Nursing, Burapha University

***Assist Professor, Faculty of Nursing, Burapha University

Corresponding author e-mail: stoonsiri@hotmail.com